MIELIPIDE

Eikö kansainvälisen talouden haastavissa pyörteissä olisi näin pienen kansan nimenomaan tärkeää löytää ristiriitojen sijaan yhdessä ratkaisuja ongelmiimme? **HELENA SÄRKIJÄRVI LUKIJALTA-PALSTALLA**

LUKIJALTA

JAANA KANKAANPÄÄ

Sixpakki-hallitus sekoilee ja seuraa sivusta muun maailman menoa, Ismo Saari lataa kirjoituksessaan.

Hallitus aiheutti valtavan sotkun

Suomessa on pian kaksi vuotta istunut sixpakkihallitus, joka nimiviittauksen mukaisesti on enemmän sekoillut ja seurannut sivusta maailman menoa kuin ohjaillut valtakuntaa turvallisesti eteenpäin.

Nekin toimenpiteet, jotka se on tehnyt, ovat aiheuttaneet enemmän tai vähemmän sekaannusta.

Pahimman sotkun hallitus on aiheuttanut kuntarakenneintoilullaan ja sote-uudistuksellaan. Kummassakin projektissa yhteistä on se, että suurin piirtein yksimielisen asiantuntija- ja tutkijakunnan mielipiteet on jätetty täysin vaille huomiota. Sote-työryhmäkin antoi yksimielisen esityksen, kun asiantuntijatahot ensin väistyivät ryhmästä.

Pääministeri puhuu tarpeesta tehdä rohkeasti päätöksiä. Rohkeus ei ole hyve, jos se tarkoittaa uskallusta lähteä tekemään ratkaisua vailla tarvittavaa tietoa ja ymmärrystä.

Jälkiviisaus on Konsta Pylkkäsen mukaan viisaudenlajeista imelin. Tässä tilanteessa tulee kuitenkin väkisinkin mieleen Hannes Mannisen Paras-hankkeen alkutaipaleella valitsematta jätetty aluekuntamalli, jossa suurta väestömäärää vaativat tehtävät olisi hoidettu maakuntatasolla. Se ei silloin kunnille käynyt, valitettavasti.

Valitettavasti vaille huomiota ovat jääneet myöhemmätkin maakuntien roolia vahvistavat ehdotukset.

Olisi ollut hyödyllistä ottaa vakavasti pohdintaan esimerkiksi valtio-opin emeritusprofessori Heikki Paloheimon ehdotus, jonka mukaan vaaleilla valittava maakuntavaltuusto, jolla olisi myös verotusoikeus, vastaisi suurta väestömäärää vaativien tehtävien järjestämisestä.

Se vastaisi vaativan terveydenhoidon lisäksi myös aluekehittämisestä sekä muista maakuntatason tehtävistä ja kuntien tehtäväkenttää kevennettäisiin. Kansalaisilla olisi realistinen kuva siitä, ketkä ovat vastuussa harjoitetusta politiikasta ja mitä vaihtoehtoja maakuntatason tehtävien toteuttamisessa on tarjolla.

Edelleenkin hoetaan jo kulunutta mantraa vahvoista peruskunnista. Kukaan ei kuitenkaan ole pystynyt osoittamaan, millainen on vahva peruskunta ja mitä se kykenee järjestämään.

Nyt näyttää siltä, että palveluiden järjestämiskartta muuttuu entistäkin sekavammaksi kun terveydenhuollon ainoa toimiva osa, sairaanhoitopiirit, hajotetaan ja sote-alueiden kustannusvastuu muuttuu entistäkin sekavammaksi. Hallintohimmelit muuttuvat sisällöltään, niitä tulee lisää ja terveydenhoidon järjestämiskenttä pirstaloituu entisestään.

Pääministeri puhuu työn merkityksestä ja vastuun kantamisesta. Samalla kun työllisyys heikkenee, vuokraasuntopula pahenee, valtio velkaantuu ja vaihtotaseen vaje kasvaa.

Euroopan talousongelmat ovat ongelma myös Suomelle, mutta täti tiukan takuus-sähläilyllä Euroopan ongelmien ratkaiseminen vain hankaloituu auttamatta kuitenkaan Suomen tilannetta.

Suomen tulevaisuuden kannalta on olennaista kaksi asiaa, joiden kanssa on elettävä, nimittäin Suomen ulkoinen ja sisäinen toimintaympäristö.

Ulkoiseen toimintaympäristöön emme paljon voi vaikuttaa. Toiminta EU:ssa on lähimain ainoa keino ulkopolitiikan yleisen ja erityisesti venäjänpolitiikan hoitamisen ohella. Onneksi Niinistö on presidenttinä hoitanut leiviskäänsä.

Suomen sisäisen toimintaympäristön kehittämisen alueelta ei tule vastaan yhtään asiaa, joka olisi edesauttanut työllisyyskehitystä tai talouskasvua. Nuorisotakuukin tulee toisen asteen koulutuspaikkojen vähentämisen myötä kompensoitua pelkäksi kauniiksi sanaksi.

Ismo Saari
Salo

Ville Niinistön tavoite ideologinen?

Ympäristöministeri ampuu jälleen täyslaidallisen turvetuotantoa vastaan vieraskolumnissaan (MT 20.3.). Saa sen vaikutelman, että Suomen vesistöt, ilma, suot ja koko luonto ovat todella vakavasti uhattuina.

Noinkohan on? Kymmenen miljoonan hehtaarin suoalasta on edelleenkin vain pieni osa turvetuotannossa. Vaikka tuotantoa vielä laajennettaisiin, vaikutukset luontoon ja soiden kokonaisalaan jäisivät suhteellisen rajallisiksi ja pitemmällä aikavälillä tilapäisiksi.

Tuotannon loputtua suo voidaan vaikkapa metsittää. Sen ilmastovaikutukset ovat varmasti paremmat kuin luonnontilaisen suon.

”Valinta ei ole turpeen ja kivihiilen välillä”, Niinistö väittää. Kyllä se vaan näyttää olevan.

Ei näytä olevan mitään kiirettä kivihiilestä luopumiseen. Vihreät vastustaa jopa Helsingin kaupungin jätteiden polttamista energiaksi, kuten heidän edustajansa lausunnosta äskettäin kuultiin. Vähentääkö sekin haitallista kivihiilen polttamista?

Jos vihreiden tavoitteisiin on uskominen, valtaosa Suomen metsistä pitäisi rauhoittaa, ihmiset poistaa maaseudulta ja tuoda pedot tilalle.

Vihreät kaupunkitytöt ja -pojatko menevät sitten susien kanssa jäljellä oleviin metsiin keräämään puupohjaista energiaa teollisuuden ja kaupunkien tarpeisiin?

Aika monta tuulimyllyä pitää pystyttää, jos kivihiili ja turve pitäisi korvata tuulienergialla. Olen ulkomailla nähnyt tuulienergiapuistoja, joissa kaikki myllyt olivat jo pois käytöstä, rumia ja ruostuneita. Karmeaa katseltavaa vihreillä niityillä. Niidenkään käyttö ei ole ollenkaan ongelmatonta.

Myös maataloustuotanto on vihreiden ja heitä myötäilevien viranomaisten jatkuvan kiristyksen kohteena. Onko lopullinen tavoite koko viljelytoiminnan ja kotieläintuotannon alasajo?

Turkistarhaus on lähdössä ensimmäisenä. Ei nahantuotanto siihen lopu. Joku muu ne sitten kasvattaa vaikka tuossa Venäjän puoleisessa Karjalassa. Menevätkö kettutyöt sinne varmistamaan, että eläimiä ei kiusata?

Vihreiden vihamieliselle asenteelle maaseudun eläjää kohtaan ei voi löytää mitään järkevää syytä – ellei sitten syy ole puhtaasti ideologinen, ja perimmäiset tavoitteet ovatkin kokonaan jotain muuta kuin luonnon hyvinvointi.

Luonnonsuojelu on nykyisin hyvin voimakas vallankäytön väline. Valtaa pitävät ajavat surutta sen nimissä melkein mitä tahansa omia tavoitteitaan.

Maaseudun hyvinvoinnin, palveluiden ja turvallisuuden varmistaminen on ensimmäinen edellytys sille, että myös hyvä, järkevä ja monimuotoinen luonnonsuojelu toteutuu.

Viranomaisten ja poliittisen vallankäytön lietsoman pelon, kuristusotteen ja ahdistavan kontrollin sijasta pitää tarjota vapaaehtoisuuteen perustuvaa rakentavaa yhteistyötä.

Onnellinen, työteliäs maaseudun ihminen on ylivoimaisesti paras voimavara myös luonnon hyvinvoinnin kannalta.

Näin on ennenkin ollut.

Ilpo Mäkinen
maanviljelijä
Hankasalmi

Pedotko maaseudun suurin uhka?

Olen seurannut jokseenkin aktiivisesti mediassa käynnissä olevaa petokeskustelua. Tapahtumat ovat herättäneet minussa monenlaisia tunteita, mutta ehkäpä eniten minua on kuitenkin ihmetyttänyt viimeaikaisen petokeskustelun suureellisuus.

Ovatko pedot todellakin suurin uhka suomalaisella maaseudulla?

Olen voinut henkilökohtaisesti tutustua ihmisiin, joita peto-ongelma on koskettanut. Ei tunnu reilulta, että esimerkiksi luonnonlaitumella laiduntaneesta lammaskatraasta on syksyn tullen hävinnyt ilveksen suihin lähes viidennes.

Luonnonsuojelun hyväksyttävyyden näkökulmasta pidänkin siksi tärkeänä, että petokorvaukset ovat tasolla, joka korvaa menetyksestä aiheutuneet taloudelliset vahingot.

Tapahtuman aiheuttamaa mielipahaa ja ylimääräistä työtä on luonnollisesti vaikea korvata rahalla.

Pedoilla pelottelu tuntuu kuitenkin saaneen lähes ilmestyskirjamaiset mittasuhteet. Mielestäni petopelkoon on jokaisella täysi oikeus, mutta sitä ei pidä lietsoa.

Uskon myös yleisen susipelon lietsonnan myötävaikuttaneen siihen, että ainakin minun mielikuvani kestävää metsästystä harjoittavista metsästäjistä on saanut kilpeensä ison lommon häikäilemättömän salametsästyksen seurauksena.

Jatkuva petoaiheisten sensaatio-otsikoiden virta on myös ikävästi verhonnut alleen monia maaseudun asukkaiden elämän kannalta paljon merkittävimpiä asioita.

Metropolikeskeinen politiikka, kuntien pakkoliitokset, isoihin keskuksiin pakenevat palvelut ja kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien heikkeneminen ovat samalla saaneet jäädä verenhimon varjoihin.

Ovatko sudet todellakin suurempi uhka maaseudun ihmiselle kuin vaikkapa suomalaisen metsätalouden rakennemuutos, kaivannaisteollisuuden aiheuttamat ympäristöongelmat ja nuorten opiskelupaikkojen massiivinen siirtäminen pääkaupunkiseudulle?

Eikö petovihan huuruissa ylipäätään haittaa edes se, että maaseutu on jo vuosikymmenet esitetty yhteiskunnassamme syrjäisenä, yhteiskunnan resursseja nielevänä periferiana, jonka tulevaisuus näyttäytyy vanhenevan väestön, taantumuksellisten peräkammarinpoikien ja hysteerisen maaltapaon ongelmakenttänä?

Suden tassunjäljet peittävät paljon alleen.

Mielestäni petovihan lietsonnalla halutaan myös halpahintaisesti virittää kaupungin ja maaseudun välistä vastakkainasettelua. Eikö kansainvälisen talouden haastavissa pyörteissä olisi näin pienen kansan nimenomaan tärkeää löytää ristiriitojen sijaan yhdessä ratkaisuja ongelmiimme?

Euroopan unionin talousongelmia emme pysty tänään keskenämme ratkaisemaan, mutta voisimmeko aluksi vaikkapa aloittaa aidon, vuorovaikutteisen keskustelun suurpetojemme suojelusta?

Vielä kun meillä jotain suojeltavaa on.

Helena Särkijärvi
FM,
luonto- ja ympäristöalan opettaja
Parainen

Petopannat eivät ole ongelmattomia

Tutkijat Vesa Ruusila ja Ilpo Kojola kyseenalaistavat tietoni petojen pannoituksen aiheuttamista ongelmista (MT 20.3.). He toteavat, että metsästäjien täyttämissä kaatolomakkeissa ei ole ollut mainintoja pannan aiheuttamista ongelmista.

Tähän tietoon uskon täysin. Tässä lomakkeessa ilmoitetaan vain viranomaisten vaatimat tiedot: luvan saaja, ampuja, ampumapaikka, kaatopäivä, saaliin paino, metsästäjien lukumäärä ja kuvaus metsästystapahtumasta.

Lomakkeessa ei ole kohtaa, missä arvioitaisiin eläimen ulkoista kuntoa.

Tutkijat todistelevat, ettei mistään päin maailmaa ole kuulunut mitään pannoituksen aiheuttamista ongelmista.

Samassa MT:n numerossa oli uutisjuttu, kuinka Ruotsissa eläinlääkäri oli todennut lähetinpannan hanganneen suden kaulan ihon rikki. Ongelmien salailullako tavoitellaan meidän metsästäjien luottamusta?

Kysyin erikoistutkija Kojolalta, miten karhun käytökseen vaikuttaisi mahdollinen kaulan alla tulehdustilassa oleva märkivä haava.

Hän vastasi: ”Ilman muuta se tekisi karhun hyvinkin ärtyisäksi.”

Väitänkin Orivedellä ammutun karhun käytöksen selittyvän pannan aiheuttamasta tuskasta. Onneksi pantaa karhulta poistettaessa oli läsnä todistajia, jotka näkivät haavan olleen täysin pannan alla pannan suuntaisesti.

En voi ymmärtää petotutkijoiden tulkintaa. Luottamus ja yhteistyö olisi tärkeää petopolitiikassa. – Se vaatisi rehellisyyttä ja avoimuutta.

Antti Tarkkala
Orivesi

» En voi ymmärtää petotutkijoiden tulkintaa. Luottamus ja yhteistyö olisi tärkeää petopolitiikassa.«
ANTTI TARKKALA

Talouden säännöt

Pankit pelaa, kansat maksaa. Jos et leikkaa, supista tai äänestät väärin, korko nousee ja luottoluokka laskee.
Hirttoköysi

Venäjänkin asia

Venäjälläkin on oikeus olla huolissaan turvallisuudestaan, jolle uhka Suomen kautta olisi Suomen loppu. Siis: Lopettakaa Nato-kannujen valanta.
Näin on

Susi ja uhka

”Susi ei ole globaalisti eikä eurooppal. uhanalainen...” (Ilpo Kojola). **Joko uskotte?**

Hyvä Tarja Cronberg, ja kiitos järkevästä kirjoituksesta. Susien vihaajat menkööt itseensä ja hävetkööt. **Susi ei ole uhka**

Kriteerit

Pitääkö olla VAK-kortti, jos traktorin hytissä on limupullo, ruosteenirroittaja tai sytkäri?
nimim. TR.

Lusikka

Pitää olla suurentavat tiimarilasit silmillä, kun avaa palkintolusikan sisältävän kirjeen, ei enää pienempi voi olla!
Kiitos laadusta

Pinon mallia

Minusta halkojen pinoaminen on selvä: nopea kuivatus ja ei sateessa: halkaistu ylöspäin. Ei kiire ja sateelle alttiina: halkaistu alas. **I. Hölsä**

Halot pinotaan aluspuiden päälle ja peitetään päältä. Tai liiteriin. **Nim. Joko tai**

Avio-onni

Tasa-arvo toteutuu täydellisesti miehen ja naisen välisessä avioliitossa, kun niissä on 50% kumpaakin sukupuolta. Ei tarvita sukupuolikiintiöitä.
Fifty fifty

VIERASKOLUMNI

Maaseudulle jäi menneisyyden kehykset kaulaan

Hallituksen viimeviikkoisesta kehysriihestä odotettiin pelastavaa enkeliä suomalaiselle maataloudelle. Sen valtiosuhdehan on kääntynyt nykyisen hallituksen aikana negatiiviseksi. Nyt kokoomuksella, SDP:llä ja kumppaneilla oli viimeinen mahdollisuus tukea kotimaista maanviljelyä. Mahdollisuus jätettiin käyttämättä ja maatalous oman onnensa nojaan.

Tähän mennessä hallitus on vuosittaisissa budjeteissaan leikannut maataloudesta enemmän kuin muilta hallinnonaloilta. Tämä oli ristinä myös EU-tason neuvotteluissa, joissa rahoituskehykseen oli vaikeaa perustella erityistukia suomalaiselle maataloudelle tilanteessa, jossa oma hallitus oli löytänyt kansallisista tuista leikkaamisen varaa.

Kehysriihestä odotettiin paikkaa ammottavaan budjettiaukkoon, jotta kansallista osuutta vaativat EU-tuet saataisiin täysimääräisesti hyödynnettyä. Paikkaa ei maatalouden kukkaroon saatu.

Aiemmin tehtyjä leikkauspäätöksiä ei peruttu, mikä on kehysriihen jälkipuinneissa herättänyt aiheellisesti huolen, että EU:sta neuvotellut varat maaseudun kehittämiseen jäävät pölyttymään Brysselin tileille.

Toki asiaan voidaan saada oikaisua vuosittaisissa budjettiväännöissä eduskunnassa, mutta en usko, että hyvä haltijakaan saa enää Suomen hallitusta kääntymään maataloudelle ja maaseudulle myönteiseksi.

Hallitus itse halusi korostaa kehysriihen ratkaisujen tulevaisuuspainotteisuutta ja työllistäviä vaikutuksia. Ilmeisesti hallitus ei näe maaseudulla tulevaisuutta eikä sen mahdollisuuksia luoda työtä.

Esimerkiksi teollisuutta hallitus muisti yritysverotuksen alentamisella, mutta maatalous sai vain kasvavan energialaskun.

Paljon ei lohduta se, että hallituksen sisältä saatujen kommenttien mukaan maa- ja metsätalouteen kehysriihessä kohdistetut leikkaukset olivat jonkinlainen torjuntavoitto.

Ajoiko joku puolue vielä lisää leikkauksia jo aiemmin tehtyjen lisäksi? Ovatko maatalous, maaseutu ja biotalous aluepolitiikan kyljessä ja koko hallituksen silmissä vanhanaikaisia politiikanaloja?

Ainakaan yhtään tekoa tämän negatiivisen näkemyksen kumoamiseksi ei ole hallituksessa tehty. Maatalouteen ja maaseudun kehittämiseen jää edelleen liikaa avoimia kysymyksiä, kun alat kaipaisivat kipeästi nopeita päätöksiä ja pitkäjänteistä politiikkaa.

Etelä-Suomen 141-tuen rahoituksen jatko on auki ja negatiivisten kehysriihipäätösten kyljessä maaseutuohjelman rahoituksesta päättämistä lykättiin toukokuuhun.

Mikäli nyt haluttiin tehdä työllisyyttä tukevia ratkaisuja, mielestäni toimialakohtaisia satsauksia biotalouteen, energia-alalle, maatalouteen, maaseudun kehittämiseen ja kaikkia näitä yhdessä kehittäviin poikkilinjaisiin ratkaisuihin olisi ehdottomasti pitänyt tuoda konkreettisesti pöytään.

Olen työskennellyt viime talven aikana yhteensä kolmen biotaloutta koskevan lausunnon laatijana. EU laajasti näkee biotalouden huikean potentiaalin yhdistää ilmasto- ja työllisyyspolitiikat tulevaisuuden työpaikkoja luoviksi aloiksi.

Juhlapuheissa Suomi nähdään biotalouden edelläkävijänä, joka kasvattaa kilpailukykyään, vahvistaa talouttaan ja luo työpaikkoja juuri tämän alan kautta. Tämä kulkusuunta ei kestä enää päätöksenteon tilaa, jossa satsaukset kohdistetaan muille aloille ja tukea annetaan pelkästään puheissa.

Joku muu hoksaa tehdä satsaukset ja ajaa ohituskaistaa pitkin Suomen ohi. Meille jää käteen vain mahdollisuuden tomut ja linjattomat päätöksentekijät.

RIIKKA MANNER
on europarlamentaarikko (kesk.).

riikka.manner@europarl.europa.eu

HUIDUNPERÄ

Maaseudulla on työnsä ja juhlansa

Vuoden toinen suuri kirkollinen juhla-aika lähestyy perinteisine monivuosisataisine menoineen. Pääsiäisen aika jakautuu meillä kahtia.

Käsillä ovat kohta vakavat kiirastorstai ja pitkäperjantai, sen jälkeen alkaa pääsiäisen juhla.

Meillä maaseudulla noudatetaan vakaasti monivuosisataista kirkollista perinnettä.

Virret on pitkäperjantaina laulettu ja lauletaan edelleen ilman urkujen säestystä. Pitkäperjantaina on vallinnut ja vallitsee yhä vakavuus ja hiljaisuus myös kotioloissa.

Vanha kansa muistaa, ettei silloin ollut soveliasta virittää hellaan tulta eikä ruokapöydässä sopinut syödä lihaa eikä lämmintä ruokaa. Maltaista ja ruisjauhoista keitetty puuro, joka edeltävänä arkena kypsennettiin tuohiropeissa leivinuunissa mämmiksi, kuului jo entisaikoina asiaan. Edelleen se on pääsiäisaikamme ruoka varsinkin maan länsiosissa.

Nyt kuuluvat keitetyt munatkin pääsiäisjuhlaan. Myöhemmin, olojen vaurastuessa, makeista suklaamunista tuli lasten suosikkeja.

Maaseudun kotoisen juhlaruuan, mämmin, tyypillisyyksiin on kuulunut kypsentää se uunissa tuohisissa mämmiropeissa. Ne tehtiin vuosittain koivun mahlan ollessa parhaimmillaan. Sittemmin, varsinkin viime sotien jälkeen, koivuropeet alkoivat vähetä ja mämmiä ruvettiin kypsentämään pahvirasioissa tai paistosvuoissa.

Monissa kotitalouksissa omatekoisen mämmin perinne ropeineen toki edelleen elää.

Kaupungeissa ja asutuskeskuksissa elintarviketeollisuus ja kauppa puolestaan huolehtivat pääsiäisherkun tuotannosta ja myynnistä.

Mämmin rinnalla meillä elää toinenkin, kautta vuoden toimiva ja mämmiä laajempi, ruuanvalmistusperinne. Etenkin maan länsiosissa talojen ruoka-aitoissa säilytetään edelleen taikinanjuuritiinua, jonka pohjassa ja seinämissä happamen ruisleivän juuri elää sukupolvesta toiseen.

Juuren avulla taloissa on totuttu leipomaan rukiiset reikäleivät pari kolmekin kertaa vuodessa. Tulokset on totuttu sukupolvien ajan sijoittamaan reiästä tuvan katto-orsille kuivumaan ja säilymään. Aterioille kova leipä pehmennettiin vedessä.

Sittemmin sähköuunit ovat tulleet suuren leivinuunin lisäksi kotitalouksiin ja mahdollistaneet pehmeän leivän maaseudun ruokapöytiin. Mutta komea ja ruokaisa oli aikanaan maaseututupien näky, kun kymmenet reikäleivät rivistöillään täyttivät tupakeittiön kattoa.

Sittemmin ovat maaseudun keittiöihin tulleet naisväen suureksi avuksi sähköhellojen lisäksi jääkaapit ja pakastearkut. Yksin sianlihan säilyttämiseen tarvitut ruoka-aittojen suolavesitiinut lienevät mennyttä aikaa.

Ensin kotitalouksien vesijohdot ja viemärit alkoivat auttaa maaseudun naisväkeä. Naisten päivittäiset vedenhaut kaivolta täysin ämpärein kotitalouteen ja navettaan ovat historiaa.

Kiintoisaa on ollut kuulla, että Ruotsissa vedenhaku navettaan on aikanaan kuulunut miesten töihin.

Talousvesi tulee kotitalouksiin kylmänä ja usein myös kuumana pelkästään hanan kampea kiertämällä. Astioiden ja vaatteiden pesukoneet auttavat nykynaisia. Olot ovat meillä sitten viime sotien ratkaisevasti kehittyneet.

Toisaalta oloissamme on tapahtunut muitakin muutoksia. Pientilojen luku on ratkaisevasti supistunut teollistumisen ja erilaisten muiden ammattien kasvun seurauksena. Vuonna 1970 meillä oli maatiloja 297 000. Vuonna 2010 määrä oli vajaat 63 000.

Keskimääräinen tilakoko on lisääntynyt vuoden 1990 silloisesta 17,3 hehtaarista nykyiseen 37,4 hehtaariin. Suurin, yli 40 hehtaarin nousu, on tapahtunut Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa, Kanta-Hämeessä , Päijät-Hämeessä ja Pohjois-Pohjanmaalla.

Huidunperän miesväki näin tutki ja pohdiskeli iltapuhteella tilastollisten vuosikirjojen avulla kehityslukuja torppariajan ja pienviljelmävaltaisen maataloutemme ajoilta ja myös karjataloutemme vaiheita.

Illan lopputuloksia oli, että maatalouden tutkimus-, kehitys- ja koulutustyö ovat meillä suuresti edenneet.

Maidonlähettäjien määrä on vuoden 1970 luvusta vähentynyt lähes 200 000:sta peräti kymmeneentuhanteen. Merkittävää on, että tuottajilta vastaanotetun maidon määrä on samassa ajassa vähentynyt 2,8 miljardista litrasta vain 2,2 miljardiin litraan.
HEIKINTYTÄR